

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Міжнародний науково-технічний університет
імені академіка Юрія Бугая»

Кафедра психології та суспільно-гуманітарних наук

РОБОЧА ПРОГРАМА (СИЛАБУС)
навчальної дисципліни «Психологічне консультування»
на 2024/2025 навчальний рік

1. Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Галузь знань	05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність	053 Психологія
Освітня програма	Психологія
Статус дисципліни	Обов'язкова
Форма здобуття освіти	Очна
Рік підготовки, семестр	3 рік/6 семестр
Обсяг дисципліни (кредити ЄКТС/загальна кількість годин)	5/150
Семестровий контроль/ контрольні заходи	Модульний контроль
Мова викладання	Українська
Розміщення курсу	Google classroom

2. Інформація про викладача

1. Викладач: *Гальченко Вікторія Миколаївна*, доцент кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, кандидат психологічних наук, доцент.

Графік роботи: п'ятниця 8.30:00-18:30.

2. Віртуальний офіс: E-mail: v.galchenko@istu.edu.ua, посилання на вебінар Google Meet в Google classroom, графік консультацій: четвер 16:00-18:00.

3. Анотація навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни: сформувати систему психологічних знань, умінь та навичок психологічного консультування, які становлять основу професійної компетентності майбутніх психологів; формувати активну творчу особистість, здатну на основі здобутих знань, класичних теоретичних напрямів і сучасних моделей консультування до самостійного визначення і розв'язання професійних та життєвих завдань; розвиток комунікабельності та творчої активності.

Завдання навчальної дисципліни:

- **ознайомлення здобувачів вищої освіти з базовими знаннями щодо:**
 - теоретико-методологічних засад і понятійно-термінологічного апарату дисципліни; сутності, видів і специфічних рис психологічного консультування;
 - етичних принципів, умов і чинників ефективного консультування;
 - загальної структури консультативного процесу;
 - напрямів консультування;
 - сучасних підходів щодо консультування клієнтів в кризові періоди;

- сучасних підходів до взаємодії з сім'єю, що склалися у світовій консультативній науці та практиці та найбільш відомих представників цих наукових шкіл;
- основних методів і прийомів роботи з найбільш типовими формами запиту проблем сім'ї.

● **формування вміння:**

- структурувати процес консультування;
- проводити психологічне інтерв'ю;
- визначити локус скарги й сформулювати запит клієнта;
- аналізувати й ідентифікувати проблему клієнта;
- розробити стратегію вирішення проблеми клієнта;
- застосовувати психотехнічні методи й прийоми відповідно до завдань кожної стадії консультування;
- оцінювати життєдіяльність сім'ї як колективного клієнта, користуватися психодіагностичним інструментарієм для визначення проблем сім'ї, коригувати сімейні стосунки;
- вмінні з наукових позицій аналізувати ситуацію, яка потребує консультативного втручання;
- володіти навичками пошуку, аналізу, систематизації інформації відповідно до завдання психологічного консультування з питань, пов'язаних з життєдіяльністю сім'ї.

● **розвиток у здобувачів таких комунікаційних навичок:**

- вільно вступати в комунікацію, налагоджувати позитивну психологічну атмосферу спілкування, взаємодіяти на гуманістичних засадах;
- командної роботи у процесі колективного обговорення проблемних ситуацій.

● **формування здатності самостійно та відповідально застосовувати здобуті знання та навички:**

- пропонувати власні шляхи розв'язання проблем професійної діяльності, аргументувати власні позиції, приймати відповідальні рішення;
- дотримуватись етичних принципів у професійній діяльності психолога, діяти на засадах демократизму та гуманізму, сповідуючи загальнолюдські цінності.
- свідомо прагнути до постійного саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Навчальна дисципліна вносить вклад у формування таких компетентностей та досягнення таких результатів навчання, передбачених освітньою програмою:

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

СК13. Здатність застосовувати методи та технології психологічної допомоги в кризових та

екстремальних ситуаціях.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПРН2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПРН5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.

ПРН6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.

ПРН7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.

ПРН9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).

ПРН10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПРН11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

ПРН12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів тощо, відповідно до вимог замовника.

ПРН13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.

ПРН15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПРН16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПРН17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПРН18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПРН 19. Складати та реалізовувати програму психокорекційного впливу та план психотерапевтичного процесу відповідно до індивідуально-психологічних особливостей клієнта.

ПРН 20. Надавати першу психологічну допомогу в кризових та екстремальних ситуаціях.

Пререквізити: для вивчення дисципліни важливим є оволодіння знаннями із загальної психології, соціальної психології, психології спілкування, психодіагностики.

Рекомендовані навчальні матеріали та ресурси

Основні:

1. Близнюкова О.М., Мамчур І.В. Основи психологічного консультування: навч.-метод. посібник. Кропивницький. ФОП Піскова М.А., 2021. 50 с.
2. Магдисюк Основи психологічного консультування. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
3. Опанасенко Л.А. Основи психологічного консультування: у схемах і таблицях. Миколаїв : Іліон, 2019.
4. Основи психоконсультування: навч. посіб. / упоряд. і ред. Т. Л. Надвинична. Тернопіль: ТНЕУ, 2019. 200 с
5. Прикладні аспекти практичної роботи з сім'єю. Психологія сім'ї. Київ : Академія, 2021. 192 с.
6. Цільмак О. М. Психологічне консультування: лекційний матеріал для здобувачів вищої освіти. Одеса: Одеська юридична академія, 2020. 319 с.

Допоміжні:

1. Васьківська С.В. Основи психологічного консультування: Навчальний посібник. Київ: Четверта хвиля, 2011. 256 с.
2. Коць М. О. Практика психодіагностики та психокорекції в онтогенезі : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. Луцьк: СХУ імені Лесі Українки, 2018. 19 с.
3. Кулик І.В. Основи консультування: метод. рекомендації. Івано-Франківськ : НАІР. 2018. 93 с.
4. Потапчук Є. М. Психологічна діагностика шлюбного потенціалу та міжособистісної сумісності з партнером : довідник сімейного психолога. Хмельницький : Видавництво «PolyLux design & print», 2020. 36 с.
5. Цільмак О.М., Лефтеров В.О. Психологія сім'ї та шлюбу: таблиці, схеми, коментарі : навчально-наочний підручник / за заг. ред. О. М. Цільмак. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020, 266 с.
6. Цільмак О.М. Методика проведення інтерактивних практичних занять з навчальної дисципліни «Психологія сім'ї та шлюбу»: навчально-методичний посібник. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020, 216 с.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація психологів України / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://association.com.ua/>
2. Енциклопедія практичної психології / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://psychologis.com.ua>
3. Українська асоціація сімейних психологів
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100067664643786&pairv=0&eav=AfZsylN6L7I3XkzXUjzJQnbhfwCA-OPSApF4enWMYWT2wPPHPvlksGg64ECz3-7gSSM>
4. Українська асоціація транзактного аналізу / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uata.org.ua/>
5. АППУ <https://appu.in.ua/>
6. <http://portal.iapm.edu.ua/portal/media/books/4a5429bb-d141-41a2-95ef-156de2e7457e.pdf>
7. https://pidru4niki.com/78055/psihologiya/viii_simeyne_konsultuvannya
8. https://shron1.chtyvo.org.ua/Pomytkina_Liubov/Psykholohiia_simji.pdf

4. Організація вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Форми занять (найменування, кількість годин)	Форми контролю	Максимальна кількість балів
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Організація процесу консультування			
Тема 1. Поняття про консультування. Етапи консультування			
	Лекція 1-2 -4 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 1 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 2. Психоаналітичний та біхевіористичний напрями у консультування			
	Лекція 3 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 2 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 3. Гуманістичний напрям напрями у консультуванні			
	Лекція 4 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 3 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	

	робота – 6 год.		
Тема 4. Когнітивний і екзистенційний напрями у консультуванні			
	Лекція 5 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 4 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 5. Види та принципи консультативної роботи. Етичний кодекс психолога-консультанта.			
	Лекція 6 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 5 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 6. Консультативна бесіда як основний метод роботи психолога-консультанта			
	Лекція 7 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 6 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 6 год.	Див. примітку.	
Тема 7. Особливості консультування подружніх пар. Створення позитивного фону у спілкуванні подружжя			
	Лекція 8 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 7 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 1 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Методи діагностики та корекції у процесі консультування			
Тема 8. Методи діагностичного дослідження сім'ї. Консультування сім'ї з приводу складностей у стосунках з дітьми			
	Лекція 9-10 - 4 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 8 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 9. Особливості психологічного консультування під час розлучення. Розлучення і діти			
	Лекція 11 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 9 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 10. Психологічне консультування клієнтів, які переживають втрату			
	Лекція 12 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 10– 2	Перевірка індивідуальних завдань	7

	год.		
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 11. Психологічне консультування клієнтів з психосоматичними розладами			
	Лекція 13 - 2 год.	Опитування	1
	Практичне заняття 11 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 12. Консультування клієнтів під час життєвої кризи			
	Лекція 14 - 2 год.	Опитування	2
	Практичне заняття 12 – 2 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Тема 14. Особливості консультування клієнтів, які пережили травму війни			
	Лекція 15-16 - 4 год.	Опитування	4
	Практичне заняття 13-14 – 4 год.	Перевірка індивідуальних завдань	7/14
	Самостійна робота – 7 год.	Див. примітку.	
Разом поточна робота			60
	Модульний контроль 2 (2 год)	Комп'ютерне тестування	40
Разом за кредитним модулем			100
Примітка. Завдання та запитання з матеріалу, що виноситься на самостійне опрацювання, включені до індивідуальних завдань та тестових завдань з модульного контролю.			

5. Політика навчальної дисципліни

5.1. Політика щодо відвідування занять

- аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно з розкладом, який розміщений на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Розклад](#));
- права, обов'язки та основні правила поведінки здобувачів освіти протягом навчання в Університеті регламентується [Правилами внутрішнього розпорядку для здобувачів](#).

5.2. Політика оцінювання навчальних досягнень здобувачів

- система, шкали та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#);
- орієнтовані критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів наведені на офіційному сайті Університету (ознайомитись за посиланням [Орієнтовані критерії](#)).
- **Критерії оцінювання індивідуальних завдань:** І рівень – елементарний (тестове завдання, схема, термінологічний диктант, усне бліц-опитування) 1-2 балів. II рівень – репродуктивний, відтворювальний (усна чи письмова відповідь репродуктивного характеру) – 3-4. III рівень – проблемно-пошуковий, дослідницький (обговорення проблемних питань, робота в мікрогрупах, індивідуальні повідомлення, порівняльні таблиці, аналітичні есе, апробація прикладних методик)

– 5-6. IV рівень – творчий (реферат, презентація, практична робота, творчо-пошукова робота, апробація прикладних методик, розробка моделей, професіограм, алгоритму самоаналізу, участь у роботі наукової студентської конференції (тези) – 7 балів. **Опитування** складається з кількох тестових запитань, що оцінюються визначеною кількістю балів. Якщо тест виконаний правильно, то здобувач отримує цю кількість балів, якщо неправильно, то нуль балів.

- Визначені силабусом навчальні завдання є обов'язковими для виконання здобувачами освіти. Розподіл балів за окремі завдання вказаний у розділі 5 «Організація вивчення навчальної дисципліни»;
- Правила призначення заохочувальних балів. Заохочувальні бали: участь у міжнародних, всеукраїнських або інших заходах (конкурсах) за тематикою навчальної дисципліни - 5 балів; участь у роботі наукового гуртка кафедри за тематикою навчальної дисципліни - 5 балів.
- максимальна кількість балів за поточну роботу упродовж кредитного модуля становить 60 балів, мінімальна кількість балів для допуску до підсумкового оцінювання кредитного модуля становить 30 балів; максимальна кількість балів за підсумкове оцінювання модульного контролю становить 40 балів;
- можуть бути визнані та зараховані (повністю чи частково) у межах навчальної дисципліни результати навчання, досягнуті здобувачем поза навчальними заняттями в ЗВО «МНТУ» через формальну освіту (на основі додатку до диплому чи академічної довідки), що регулюється [Положенням про організацію освітнього процесу](#), або неформальну, інформальну освіту (через процедуру визнання, яка регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти).

5.3. Політика щодо дедлайнів та перескладання

- усі передбачені програмою завдання мають бути виконані у встановлені викладачем терміни;
- робота, яка здається здобувачем менше ніж за п'ять робочих днів до модульного контролю без поважних причин, не перевіряється викладачем;
- здобувачу, який не здав роботу у встановлені терміни з поважних причин, надається можливість здати її після встановленого терміну за погодженням із викладачем;
- ліквідація академічної заборгованості відбувається у встановлені графіком освітнього процесу терміни та у порядку, передбаченому у [Положенні про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.4. Політика дотримання принципів академічної етики та доброчесності

- здобувачі мають дотримуватись принципів академічної етики та доброчесності наведених у [Кодексі академічної етики](#) та [Положенні про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних, наукових і педагогічних працівників Закладу вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).
- порушення принципів академічної доброчесності тягне за собою цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність, передбачену чинним законодавством та наведеним вище положенням;
- Університет визнає важливість різноманітності студентського контингенту і прагне до створення комфортного інклюзивного та справедливого середовища для навчання різних категорій здобувачів. Будь-яка поведінка (включно з переслідуваннями, сексуальними домаганнями, дискримінацією, розпалюванням ворожнечі), яка загрожує цій атмосфері, не допускається. Інформація про прояви такої поведінки учасниками освітнього процесу під час занять має бути негайно доведена до викладача навчальної дисципліни чи адміністрації Університету.

5.5. Політика оскарження результатів підсумкового контролю

Порядок оскарження результатів підсумкового контролю (кредитний модуль чи атестація) регулюється розділом 6 [Положення про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Закладі вищої освіти «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая»](#).

5.6. Політика комунікацій

Комунікації з викладачем:

- усі обов'язкові для виконання завдання з навчальної дисципліни, рекомендації до їх виконання, максимальна кількість балів та дедлайни викладені у розділі «Завдання» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі важливі повідомлення для здобувачів викладач розміщує у розділі «Стрічка» відповідного навчального курсу у Class Room;
- усі виконані завдання здобувач повинен завантажувати для перевірки до навчального курсу у Class Room;
- викладач перевіряє виконане здобувачем завдання впродовж наступних трьох робочих днів після завантаження роботи та виставляє отриману оцінку до електронного журналу навчального курсу у Class Room;
- при проведенні заняття у форматі відеоконференцій камери здобувачів мають бути ввімкнені впродовж усього заняття;
- індивідуальні консультації викладач надає здобувачам офлайн у приміщенні та за графіком, визначеними у силабусі, або онлайн у віртуальному офісі за визначеним графіком.

Комунікації в групі

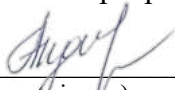
Викладач заохочує дискусії із спірних питань та проблем, що розглядаються у межах навчальної дисципліни, висловлювання власної точки зору здобувачів на предмет їх вирішення. Обговорення та дискусії мають вестись у обстановці поваги до іншої точки зору, шанобливого ставлення до думок опонентів. Критика має бути конструктивною та обґрунтованою.

Силабус навчальної дисципліни складено доцентом кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук, канд.психол.наук, доцентом Вікторією ГАЛЬЧЕНКО

«Погоджено»

Гарант освітньої програми

доктор психол.наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)

Ухвалено рішенням кафедри психології та суспільно-гуманітарних наук (протокол №7 від 10 січня 2025 року)

Завідувачка кафедри

доктор психол. наук, Ксенія АНДРОСОВИЧ

(підпис)